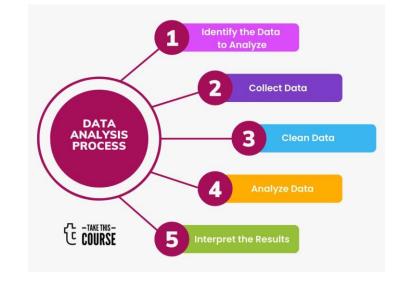

PHÂN TÍCH DỮ LIỆU

(Data Analysis)

THE DATA ANALYSIS PROCESS

Lê Văn Hạnh levanhanhvn@gmail.com

NỘI DUNG MÔN HỌC

PHẦN 1 TỔNG QUAN & THU THẬP DỮ LIỆU CHO VIỆC PHÂN TÍCH

- 1. Khoa học dữ liệu
- 2. Thu thập dữ liệu
- 3. Tìm hiểu dữ liệu

PHẦN 2: TIỀN XỬ LÝ DỮ LIỆU (Data Preprocessing)

- 4. Nhiệm vụ chính trong tiền xử lý dữ liệu
- 5. PANDAS
- 6. Thao tác với các định dạng khác nhau của tập tin dữ liệu
- 7. Làm sạch và Chuẩn bị dữ liệu
- 8. Sắp xếp dữ liệu: nối, kết hợp và định hình lại
- 9. Tổng hợp dữ liệu và các tác vụ trên nhóm

PHẦN 3 TRỰC QUAN HÓA DỮ LIỆU (Data Visualization)

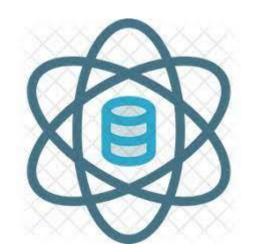
- 10. Đồ thị và Biểu đồ
- 11. Vẽ đồ thị và Trực quan hóa

Chương 11

VE ĐÒ THỊ & TRỰC QUAN HÓA

(Plotting & Visualization)

Lê Văn Hạnh levanhanhvn@gmail.com

NỘI DUNG CHƯƠNG 11

1. Matplotlib

2. Vẽ đồ thị với pandas và seaborn

- matplotlib là gói vẽ đồ thị trên máy tính, được thiết kế để tạo các đồ thị chất lượng (chủ yếu là đồ thị hai chiều).
- Ngoại trừ một vài sơ đồ, gần như tất cả đồ họa trong tài liệu này đều có thể được tạo ra bằng cách sử dụng packed *matplotlib*.
- Theo thời gian, *matplotlib* đã tạo ra một số bộ công cụ bổ trợ để trực quan hóa dữ liệu. Một trong số đó là *seaborn*, sẽ được giới thiệu ở phần sau của chương này.
- Mặc dù các chức năng vẽ biểu đồ tích hợp của các thư viện như *seaborn* và *pandas* sẽ xử lý nhiều chi tiết bình thường của biểu đồ, nhưng nếu muốn tùy chỉnh chúng ngoài các tùy chọn chức năng được cung cấp, sẽ cần tìm hiểu một chút về *API matplotlib*.

1.1. Các biểu đồ được hỗ trợ trong matplotlib

Nhóm đồ thị biểu diễn dữ liệu theo cặp (Pairwise data)

Nhóm đồ thị biểu diễn sự phân bố của dữ liệu (Statistical distributions)

Nhóm đồ thị biểu diễn dữ liệu dưới dạng lưới
(Gridded data)

Nhóm đồ thị biểu diễn dữ liệu được chia lưới không đều (Irregularly gridded data)

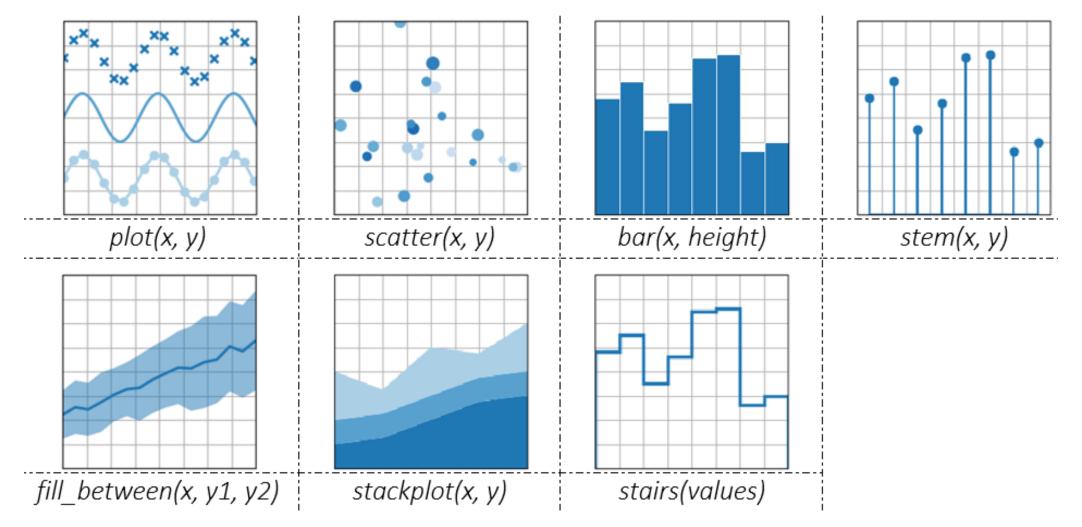
Nhóm đồ thị biểu diễn dữ liệu 3D và thể tích (3D and volumetric data)

matplotlib

1.1. Các biểu đồ được hỗ trợ trong matplotlib

1.1.1. Nhóm đồ thị biểu diễn dữ liệu theo cặp (Pairwise data)

Đồ thị của dữ liệu theo cặp (x,y), dạng bảng (var_0, \dots, var_n) và hàm f(x)=y.

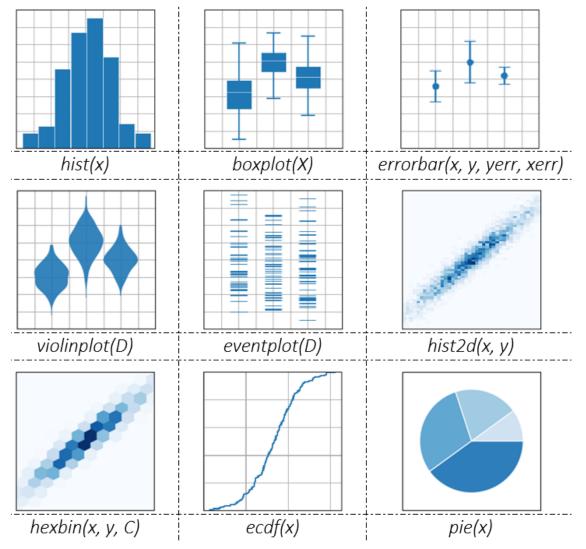

1.1. Các biểu đồ được hỗ trợ trong matplotlib

1.1.2. Nhóm đồ thị biểu diễn sự phân bố của dữ liệu (Statistical distributions)

Biểu diễn đồ thị phân phối của ít nhất một biến trong tập dữ liệu. Một số đồ thị này

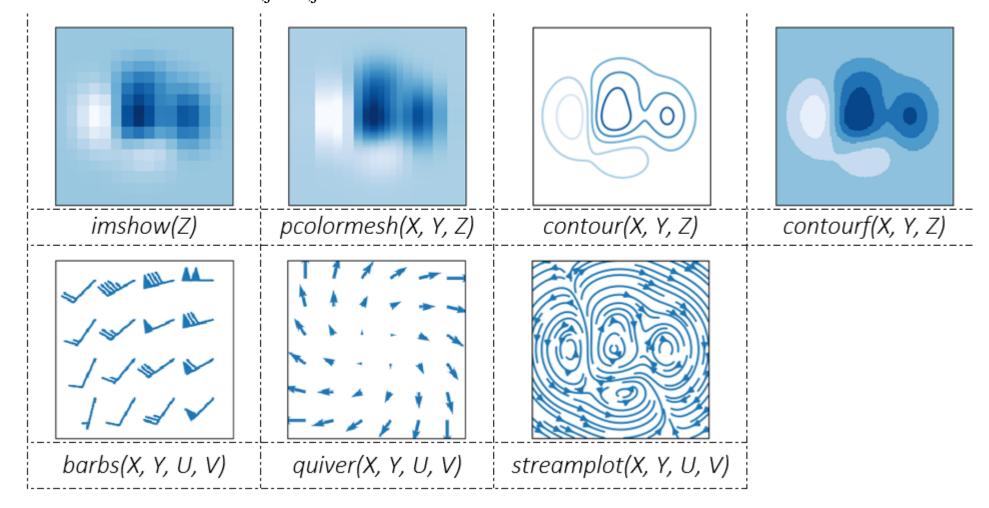
cũng tính toán sự phân bố.

1.1. Các biểu đồ được hỗ trợ trong matplotlib

1.1.3. Nhóm đồ thị biểu diễn dữ liệu dưới dạng lưới (Gridded data)

Biểu diễn đồ thị dưới dạng mảng, ảnh $Z_{i,j}$ và các fields $U_{i,j}$, $V_{i,j}$ trên lưới thông thường và lưới tọa độ tương ứng $X_{i,j}$, $Y_{i,j}$.

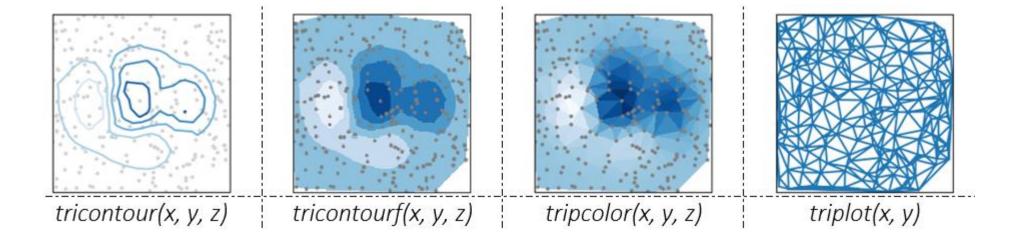

1.1. Các biểu đồ được hỗ trợ trong matplotlib

1.1.4. Nhóm đồ thị biểu diễn dữ liệu được chia lưới không đều

(Irregularly gridded data)

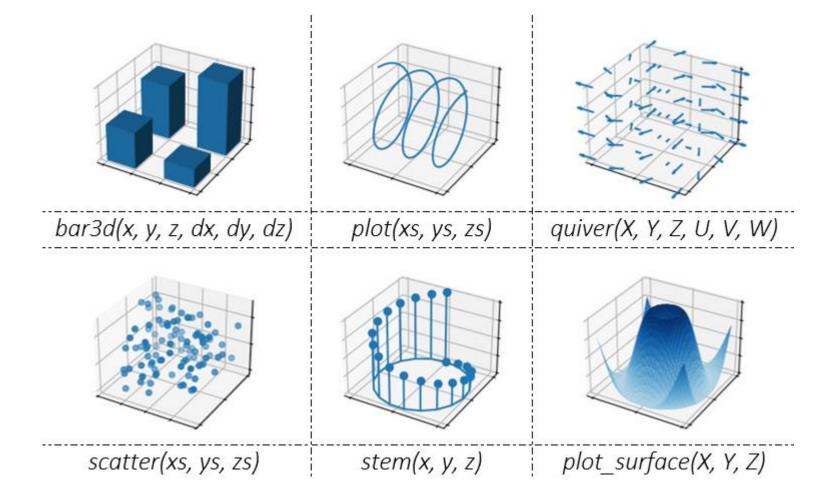
Biểu đồ dữ liệu $Z_{x,y}$ trên lưới không có cấu trúc -*unstructured grids*-, lưới tọa độ không có cấu trúc (x, y) - *unstructured coordinate grids* - và các hàm 2D f(x, y) = z.

1.1. Các biểu đồ được hỗ trợ trong matplotlib

1.1.5. Nhóm đồ thị biểu diễn dữ liệu 3D và thể tích (3D and volumetric data)

Biểu diễn đồ thị dạng ba chiều (x,y,z), bề mặt (*surface*) f(x,y)=z và dữ liệu thể tích _(*volumetric*) Vx,y,z bằng thư viện mpl_toolkits.mplot3d

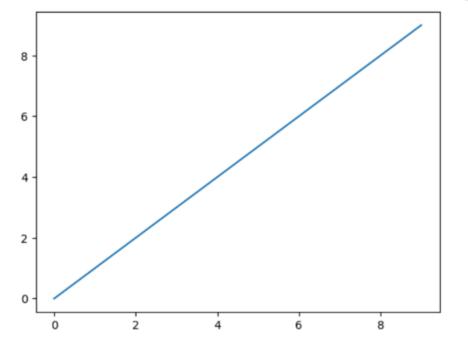

1.2. Sử dụng matplotlib

Trong tài liệu này, quy ước import matplotlib như sau:

```
In [1]: import matplotlib.pyplot as plt Tạo một biểu đồ đơn giản:
```

```
In [2]: import numpy as np
In [3]: data = np.arange(10)
In [4]: data
Out[4]: array([0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9])
In [5]: plt.plot(data)
Out[5]: [<matplotlib.lines.Line2D at 0x2e082b10be0>]
```


1.3. Hình và các ô phụ (Figures and Subplots)

- Có thể tạo một figure mới bằng plt. figure.

```
In [6]: fig = plt.figure()
```

Trong Jupyter notebook sẽ hiện ra thông tin sau:

```
<Figure size 640x480 with 0 Axes>
```

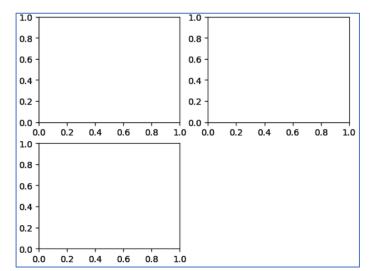
- Trong đối tượng Figure có thể chứa nhiều plots (ô).
- Không thể tạo một plot với một hình (figure) trống mà phải tạo một hoặc nhiều ô phụ bằng add subplot:

```
In [7]: ax1 = fig.add_subplot(2, 2, 1)
```

- Lệnh trên có nghĩa là figure phải là 2 × 2 (tổng cộng có tối đa bốn ô) và ax1 là ô đầu tiên

trong số bốn ô phụ (được đánh số từ 1).

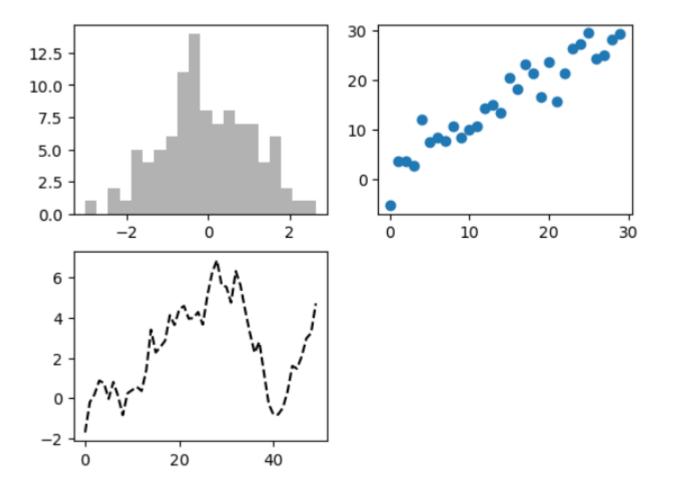
```
In [8]: ax2 = fig.add_subplot(2, 2, 2)
In [9]: ax3 = fig.add_subplot(2, 2, 3)
In [10]: fig
```


1.3. Hình và các ô phụ (Figures and Subplots)

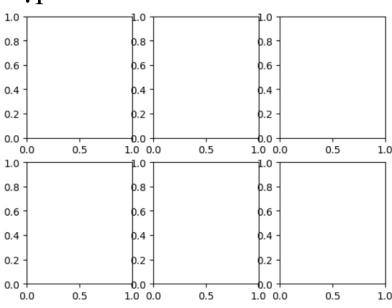
- Vẽ đồ thị vào từng ô

```
In [11]: ax1.hist(np.random.randn(100), bins=20, color='k', alpha=0.3)
. . . : ax2.scatter(np.arange(30), np.arange(30) + 3 * np.random.randn(30))
. . . : ax3.plot(np.random.randn(50).cumsum(), 'k--')
. . . : fig
```


1.3. Hình và các ô phụ (Figures and Subplots)

- Phương thức plt. subplots (nrows, ncols):
 - Tạo một hình với một lưới các ô con.
 - Đối tượnd được tạo là 1 mảng trục (axes array), được lập chỉ mục giống như mảng hai chiều; ví dụ: trục [0, 1].
 - Cũng có thể chỉ ra rằng các ô phụ phải có cùng trục x hoặc trục y bằng cách sử dụng sharex và sharey tương ứng. Điều này đặc biệt hữu ích khi cần so sánh dữ liệu trên cùng một tỷ lệ;
 - matplotlib tự động tính toán giới hạn của các ô một cách độc lập.

1.3. Hình và các ô phụ (Figures and Subplots)

- Phương thức plt. subplots (nrows, ncols):

Các tùy chọn của phương thức pyplot.subplots

Argument	Description
nrows	Số lượng dòng của subplots
ncols	Số lượng cột của subplots
sharex	Tất cả các ô phụ (subplots) phải sử dụng cùng một dấu tích trên trục x (điều chỉnh xlim sẽ ảnh hưởng đến tất cả các ô phụ)
sharey	Tất cả các ô phụ (subplots) phải sử dụng cùng một dấu tích trên trục y (điều chỉnh ylim sẽ ảnh hưởng đến tất cả các ô phụ)
subplot_kw	Dictionary của các từ khóa (dict of keywords) được chuyển đến lệnh gọi add_subplot để tạo từng ô phụ
**fig_kw	Các từ khóa bổ sung cho các ô phụ được sử dụng khi tạo hình, chẳng hạn như plt.subplots(2, 2, figsize=(8, 6))

- 1.3. Hình và các ô phụ (Figures and Subplots)
 - Điều chỉnh khoảng cách xung quanh các ô phụ:

Phương thức subplots_ adjustment: cho phép thay đổi khoảng cách giữa các đối tượng figure:

• wspace và hspace kiểm soát chiều rộng và chiều cao tính theo phần trăm của hình tương ứng để sử dụng làm khoảng cách giữa các ô con. Ví dụ thu nhỏ khoảng cách về 0:

1.4. Colors, Markers, và Line Styles

- *Colors và Line*: Hàm plot của Matplotlib chấp nhận các mảng tọa độ x và y và tùy chọn một chữ viết tắt chuỗi biểu thị màu sắc kèm ký hiệu về kiểu đường kẻ.

Ví dụ: để vẽ x so với y bằng các dấu gạch ngang màu xanh lục, cần thực thi lệnh:

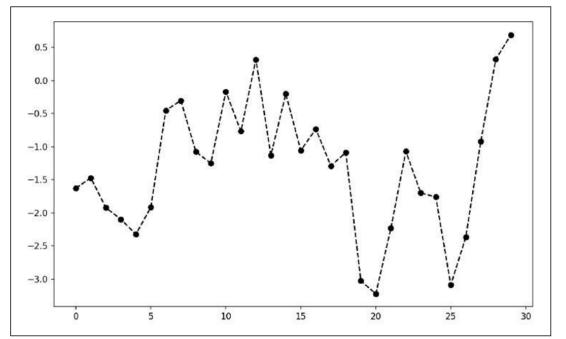
```
fig2 = plt.figure()
plt.plot([1.5, 3.5, -2, 1.6])
x=np.array(np.random.randint(100, size=5))
y=np.array(np.random.randint(1000, size=5))
plt.plot(x, y, 'g--')
# Hoặc plt.plot(x, y, linestyle='--', color='g')
fig2
```

- Có thể sử dụng bất kỳ màu nào trên quang phổ bằng cách chỉ định mã hex tương ứng (ví dụ: '#CECECE').

1.4. Colors, Markers, và Line Styles

- *Markers* (Điểm đánh dấu): các biểu đồ đường có thể có các điểm đánh dấu để làm nổi bật các điểm dữ liệu thực tế. Điểm đánh dấu có thể là một phần của chuỗi kiểu, phải có màu theo sau là loại điểm đánh dấu và kiểu đường:

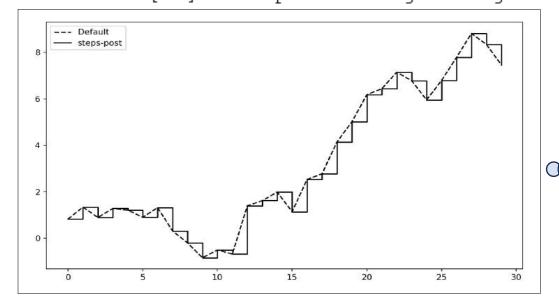
```
In [22]: %matplotlib inline
In [23]: from numpy.random import randn
In [24]: plt.plot(randn(30).cumsum(), 'ko--')
# hoặc
# plot(randn(30).cumsum(), color='k', linestyle='dashed', marker='o')
Out[24]: [<matplotlib.lines.Line2D at 0x29839550a00>]
```


1.4. Colors, Markers, và Line Styles

- Markers (Điểm đánh dấu): các biểu đồ đường có thể có các điểm đánh dấu để làm nổi bật các điểm dữ liệu thực tế. Điểm đánh dấu có thể là một phần của chuỗi kiểu, phải có màu theo sau là loại điểm đánh dấu và kiểu đường:
- Đối với biểu đồ đường, các điểm tiếp theo được nội suy tuyến tính theo mặc định. Điều này có thể được thay đổi bằng tùy chọn drawstyle:

```
In [25]: data = np.random.randn(30).cumsum()
In [26]: plt.plot(data, 'k--', label='Default')
In [27]: plt.plot(data, 'k-', drawstyle='steps-post', label='steps-post')
In [28]: plt.legend(loc='best')
Out[28]: <matplotlib.legend.Legend at 0x10ab570fc40>
```


Ghi chú: phải gọi plt.legend (hoặc ax.legend, nếu có tham chiếu đến các trục) để tạo chú giải, cho dù có hay không có bỏ qua các tùy chọn label khi vẽ biểu đồ dữ liệu.

1.4. Colors, Markers, và Line Styles

- Các tham số:

Ký tự đại diện cho màu	màu
'b'	blue
'g'	green
'r'	red
'c'	cyan
'm'	magenta
'у'	yellow
'k'	black
'W'	white

Các tham số về nét vẽ (line styles)

character	Mô tả
' _ '	Nét vẽ liền nét (solid line style)
''	Nét vẽ đứt nét (dashed line style)
''	Nét vẽ với dấu gạch và chấm liên tục (dash-dot line style)
':'	Nét vẽ là dấu chấm (dotted line style)

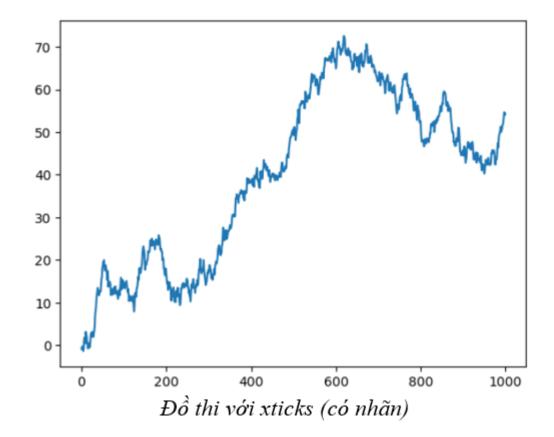
Ký tự đại diện cho marker	Mô tả
···	point marker
','	pixel marker
'0'	circle marker
, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	triangle down marker
1 / 1	triangle up marker
······································	triangle left marker
'>'	triangle right marker
'1'	tri down marker
'2'	tri_up marker
'3'	tri left marker
'4'	tri right marker
'8'	octagon marker
's'	square marker
'p'	pentagon marker
'P'	plus (filled) marker
T * T	star marker
'h'	hexagon1 marker
'H'	hexagon2 marker
'+'	plus marker
'x'	x marker
'X'	x (filled) marker
'D'	diamond marker
'd'	thin diamond marker
	vline marker
	hline marker

1.5. Ticks, Labels và Legends

- Có hai cách chính để trang trí cho biểu đồ: sử dụng thủ tục matplotlib.pyplot và API matplotlib (mang tính hướng đối tượng).
- Giao diện pyplot, được thiết kế để sử dụng tương tác, bao gồm các phương thức như xlim (phạm vi biểu đồ), xticks (vị trí đánh dấu) và xticklabels (nhãn đánh dấu). Chúng có thể được sử dụng theo hai cách:
 - Được gọi không có đối số: sẽ trả về giá trị tham số hiện tại (ví dụ: plt.xlim() trả về phạm vi vẽ biểu đồ trục x hiện tại)
 - Được gọi với các tham số: sẽ đặt phạm vi của biểu đồ theo giá trị tham số (ví dụ: plt.xlim([0, 10]), đặt phạm vi trục x từ 0 đến 10)
- Tất cả các phương thức như vậy đều hoạt động trên <code>AxesSubplot</code>. Mỗi trong số chúng tương ứng với hai phương thức trên chính đối tượng <code>subplot</code>; trong trường hợp <code>xlim</code> thì đây là <code>ax.get_xlim</code> và <code>ax.set_xlim</code>. Việc sử dụng các phương thức đối tượng của ô phụ giúp vấn đề rõ ràng (và đặc biệt là khi làm việc với nhiều ô phụ), tuy nhiên có thể sử dụng bất kỳ phương thức nào mà ta thấy thuận tiện hơn.

- 1.5. Ticks, Labels và Legends
- 1.5.1. Đặt tiêu đề (title), nhãn trục (axis labels), dấu tích (ticks) và nhãn đánh dấu (ticklabels)
 - set_xticks và set_xticklabels: Để thay đổi các dấu tích trên trục x dọc theo phạm vi dữ liệu; theo mặc định những vị trí này cũng sẽ là nhãn.
 - set xticklabels: cho phép đặt đặt bất kỳ giá trị nào khác làm nhãn.

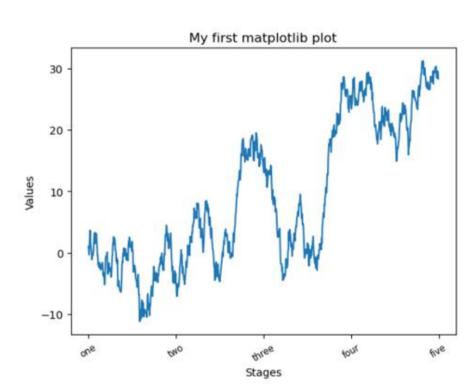
```
In [29]: fig = plt.figure()
.... : ax = fig.add_subplot(1, 1, 1)
.... : ax.plot(np.random.randn(1000).cumsum())
Out[29]: [<matplotlib.lines.Line2D at 0x10ab57c4ac0>]
```


1.5. Ticks, Labels và Legends

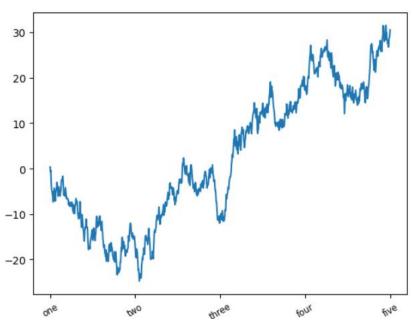
1.5.1. Đặt tiêu đề (title), nhãn trục (axis labels), dấu tích (ticks) và nhãn đánh dấu (ticklabels)

- set_xticks: Để thay đổi các dấu tích trên trục x dọc theo phạm vi dữ liệu; theo mặc định những vị trí này cũng sẽ là nhãn.
- set_xticklabels: cho phép đặt đặt bất kỳ giá trị nào khác làm nhãn.
- rotation: đặt nhãn đánh dấu x ở góc xoay 30 độ.
- set_xlabel: đặt tên cho trục x
- set_title: tiêu đề của biểu đồ

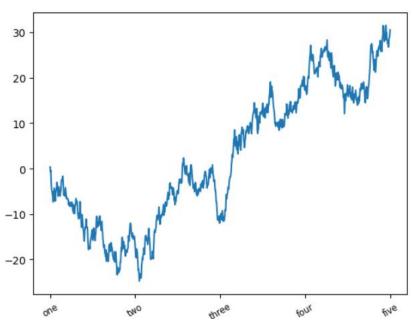
- 1.5. Ticks, Labels và Legends
- 1.5.1. Đặt tiêu đề (title), nhãn trục (axis labels), dấu tích (ticks) và nhãn đánh dấu (ticklabels)
 - Lớp trục (axes class) có một phương thức thiết lập cho phép thiết lập hàng loạt thuộc tính biểu đồ. Từ ví dụ trước, chúng ta cũng có thể viết lại như sau:

```
In [31]: props = {'title': 'My first matplotlib plot',
                                 'xlabel': 'Stages', 'ylabel': 'Values'}
       : fig = plt.figure()
       : ax = fig.add subplot(1, 1, 1)
       : ax.plot(np.random.randn(1000).cumsum())
       : ticks = ax.set xticks([0, 250, 500, 750, 1000])
       : labels = ax.set xticklabels(['one', 'two', 'three', 'four',
                                'five'], rotation=30, fontsize='small')
       : #ax.set title('My first matplotlib plot')
       : #ax.set xlabel('Stages')
                                                           30
       : #ax.set ylabel('Values')
       : ax.set(**props)
                                                           20
Out[31]: [Text(0.5, 1.0, 'My first matplotlib plot'),
                                                           10
          Text(0.5, 0, 'Stages'),
          Text(0, 0.5, 'Values')]
```


- 1.5. Ticks, Labels và Legends
- 1.5.1. Đặt tiêu đề (title), nhãn trục (axis labels), dấu tích (ticks) và nhãn đánh dấu (ticklabels)
 - Lớp trục (axes class) có một phương thức thiết lập cho phép thiết lập hàng loạt thuộc tính biểu đồ. Từ ví dụ trước, chúng ta cũng có thể viết lại như sau:

```
In [31]: props = {'title': 'My first matplotlib plot',
                                 'xlabel': 'Stages', 'ylabel': 'Values'}
       : fig = plt.figure()
       : ax = fig.add subplot(1, 1, 1)
       : ax.plot(np.random.randn(1000).cumsum())
       : ticks = ax.set xticks([0, 250, 500, 750, 1000])
       : labels = ax.set xticklabels(['one', 'two', 'three', 'four',
                                'five'], rotation=30, fontsize='small')
       : #ax.set title('My first matplotlib plot')
       : #ax.set xlabel('Stages')
                                                           30
       : #ax.set ylabel('Values')
       : ax.set(**props)
                                                           20
Out[31]: [Text(0.5, 1.0, 'My first matplotlib plot'),
                                                           10
          Text(0.5, 0, 'Stages'),
          Text(0, 0.5, 'Values')]
```

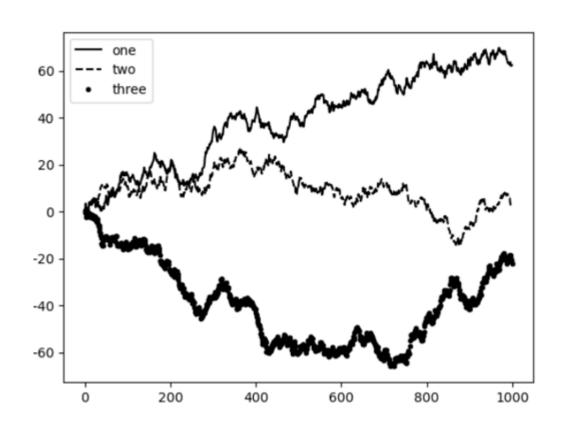

1.5. Ticks, Labels và Legends

1.5.2. Thêm chú thích (Adding legends)

- Phương thức legend có một số lựa chọn khác cho đối số vị trí loc. Với các giá trị có thể dùng cho loc là: 'best', 'upper right', 'upper left', 'lower left', 'lower right', 'right', 'center left', 'center right', 'lower center', 'upper center', 'center'.

```
In [32]: from numpy.random import randn
In [33]: fig = plt.figure(); ax = fig.add_subplot(1, 1, 1)
In [34]: ax.plot(randn(1000).cumsum(), 'k', label='one')
Out[34]: [<matplotlib.lines.Line2D at 0x7fb624bdf860>]
In [35]: ax.plot(randn(1000).cumsum(), 'k--', label='two')
Out[35]: [<matplotlib.lines.Line2D at 0x7fb624be90f0>]
In [36]: ax.plot(randn(1000).cumsum(), 'k.', label='three')
Out[36]: [<matplotlib.lines.Line2D at 0x7fb624be9160>]
In [37]: ax.legend(loc='best')
Out[37]: <matplotlib.legend.Legend at 0x10ab5819100>
In [38]: fig
Out[38]:
```


1.5. Ticks, Labels và Legends

1.5.2. Thêm chú thích (Adding legends)

- Đối số *loc* cho *matplotlib* biết nơi đặt chú thích. Trong đó, giá trị *'best'* là một lựa chọn tốt, vì nó sẽ chọn một vị trí trống nhất trong biểu đồ để đặt chú thích.
- Để loại trừ một hoặc nhiều phần tử khỏi chú thích, sử dụng <code>label='_nolegend_'</code> khi tạo biểu đồ.

```
In [39]: from numpy.random import randn
   . .: fig = plt.figure(); ax = fig.add subplot(1, 1, 1)
   . .: ax.plot(randn(1000).cumsum(), 'k', label='one')
   . .: ax.plot(randn(1000).cumsum(), 'k--', label='two')
. . . : ax.plot(randn(1000).cumsum(), 'k.', label= ' nolegend ')
Out[39]: <matplotlib.legend.Legend at 0x10ab6583640>
                                                                          200
```

Biểu đồ gồm 3 đồ thị con, nhưng chỉ 2 đồ thị trong số đó là có chú thích

1.6. Phương thức text

- Phương thức text vẽ văn bản tại tọa độ nhất định (x, y) trên biểu đồ với kiểu tùy chọn.

1.7. Tham số figsize của subplots

- Đơn vị đo kích thước trong Matplotlib là inch (mặc định), cm hoặc pixel.

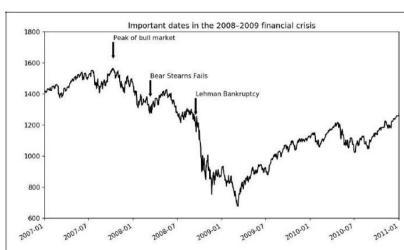
```
In [40]: # Figure size in inches (default)
. . . .: import matplotlib.pyplot as plt
. . . .: text kwargs = dict(ha='center', va='center', fontsize=28,
                                                                                6 inches x 2 inches
                                                       color='C1'
In [41]: plt.subplots(figsize=(6, 2))
. . . .: plt.text(0.5, 0.5, '6 inches x 2 inches', **text kwargs)
. . . .: plt.show()
  In [42]: # Figure size in centimeters
                                                                           0.8
  . . .: cm = 1/2.54 # define variable cm, centimeters in inches
                                                                                    15cm x 5cm
  . . . : plt.subplots(figsize=(15*cm, 5*cm))
  . . . : plt.text(0.5, 0.5, '15cm x 5cm', **text kwargs)
  . . . .: plt.show()
                                                                                  0.2
                                                                                        0.4
                                                                                              0.6
      In [43]: # Figure size in pixel
      . . . : px = 1/plt.rcParams['figure.dpi'] # pixel in inches
                                                                           0.6
                                                                                  600px x 200px
      . . . .: plt.subplots(figsize=(600*px, 200*px))
      . . . : plt.text(0.5, 0.5, '600px x 200px', **text kwarqs)
      . . . .: plt.show()
```

0.2

1.8. Bổ sung chú thích và hình vẽ vào biểu đồ con (Annotations and Drawing on a Subplot) 1.8.1. Chú thích với văn bản và mũi tên đi kèm

- Ví dụ: vẽ biểu đồ giá đóng cửa của chỉ số S&P 500 kể từ năm 2007 (dữ liệu thu được từ Yahoo! Finance) và chú thích nó bằng một số ngày quan trọng từ cuộc khủng hoảng tài chính 2008–2009):

```
In [44]: from datetime import datetime
. . . .: fig = plt.figure()
\dots ax = fig.add subplot(1, 1, 1)
. . . .: data = pd.read csv('examples/spx.csv', index col=0,
                                                         parse dates=True)
. . . .: spx = data['SPX']
. . . : spx.plot(ax=ax, style='k-')
. . . : crisis_data = [(datetime(2007,10,11),'Peak of bull market'),
                          (datetime(2008, 3, 12), 'Bear Stearns Fails'),
. . . .:
                          (datetime(2008, 9, 15), 'Lehman Bankruptcy')
. . . .:
. . . .:
. . . .: for date, label in crisis data:
              ax.annotate(label, xy=(date, spx.asof(date) + 75),
. . . .:
. . . .:
                   xytext=(date, spx.asof(date) + 225),
                   arrowprops=dict(facecolor='black', headwidth=4,
. . . .:
                   width=2, headlength=4), horizontalalignment='left',
                  verticalalignment='top')
. . . .:
. . .: # Zoom in on 2007-2010
. . . .:ax.set xlim(['1/1/2007', '1/1/2011'])
. . . .:ax.set ylim([600, 1800])
. . . .: ax.set title('Important dates in the 2008-2009 financial crisis')
```


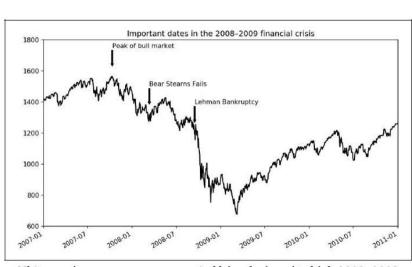
Những ngày quan trọng trong cuộc khủng hoảng tài chính 2008–2009

1.8. Bổ sung chú thích và hình vẽ vào biểu đồ con (Annotations and Drawing on a Subplot)

1.8.1. Chú thích với văn bản và mũi tên đi kèm

- Ví dụ:
 - Phương thức ax. annotate: vẽ nhãn tại tọa độ x và y được chỉ định.
 - Phương thức set_xlim và set_ylim để đặt ranh giới bắt đầu và kết thúc cho biểu đồ theo cách thủ công thay vì sử dụng mặc định của matplotlib.
 - Phương thức ax. set title thêm tiêu đề chính vào biểu đồ

```
In [44]: from datetime import datetime
. . . .: fig = plt.figure()
\dots ax = fig.add subplot(1, 1, 1)
. . . : data = pd.read csv('examples/spx.csv', index col=0,
                                                         parse dates=True)
. . . .: spx = data['SPX']
. . . .: spx.plot(ax=ax, style='k-')
. . . : crisis data = [(datetime(2007,10,11),'Peak of bull market'),
                          (datetime(2008, 3, 12), 'Bear Stearns Fails'),
                          (datetime(2008, 9, 15), 'Lehman Bankruptcy')
. . . .:
. . . .: for date, label in crisis data:
              ax.annotate(label, xy=(date, spx.asof(date) + 75),
. . . .:
                   xytext=(date, spx.asof(date) + 225),
                   arrowprops=dict(facecolor='black', headwidth=4,
                   width=2, headlength=4), horizontalalignment='left',
                   verticalalignment='top')
. . .: # Zoom in on 2007-2010
. . . .:ax.set xlim(['1/1/2007', '1/1/2011'])
. . . .:ax.set ylim([600, 1800])
. . . .: ax.set title('Important dates in the 2008-2009 financial crisis')
```

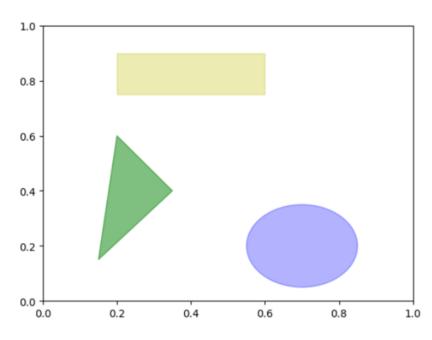

Những ngày quan trọng trong cuộc khủng hoảng tài chính 2008–2009

1.8. Bổ sung chú thích và hình vẽ vào biểu đồ con (Annotations and Drawing on a Subplot)

1.8.2. Vẽ các hình học

- Vẽ hình đòi hỏi phải cẩn thận hơn. *matplotlib* có các đối tượng đại diện cho nhiều hình dạng phổ biến, được gọi là các *patches*. Một số trong số này, như Hình chữ nhật và Hình tròn, được tìm thấy trong *matplotlib.pyplot*, nhưng bộ đầy đủ nằm trong *matplotlib.patches*.
- Để thêm một hình dạng vào một ô, bạn tạo đối tượng patch shp và thêm nó vào ô con bằng cách gọi ax.add_patch(shp)

1.9. Lưu biểu đồ vào file (Saving Plots to File)

- Phương thức plt.savefig:
 - Có thể lưu hình (*figure*) vào file. Phương thức này tương đương với phương thức savefig của đối tượng *figure*.

Ví dụ: để lưu phiên bản SVG của một hình, sử dụng lệnh: plt.savefig('figpath.svg')

- Loại của file được suy ra từ phần mở rộng file. Vì vậy, nếu sử dụng .pdf thay vào đó, ta sẽ nhận được bản PDF. Có một số tùy chọn quan trọng được sử dụng thường xuyên để xuất bản đồ họa:
 - dpi: giúp kiểm soát độ phân giải số trên mỗi inch
 - bbox_inches: có thể cắt khoảng trắng xung quanh hình thực tế.

Ví dụ: Để có được biểu đồ giống như *PNG* với khoảng trắng tối thiểu xung quanh biểu đồ và ở độ phân giải 400 dpi, có thể thực hiện lệnh sau:

```
plt.savefig('figpath.png', dpi=400, bbox_inches='tight')
```

1.9. Lưu biểu đồ vào file (Saving Plots to File)

• savefig cũng có thể ghi vào bất kỳ đối tượng nào giống file, chẳng hạn như BytesIO:

```
from io import BytesIO
buffer = BytesIO()
plt.savefig(buffer)
plot_data = buffer.getvalue()
```

- Các tùy chọn của plt.savefig:

Các tùy chọn của savefig

Argument	Description
fname	Chuỗi chứa đường dẫn của file hoặc đối tượng giống file trong Python. Định dạng của hình được suy ra từ phần mở rộng của file (ví dụ: .pdf cho PDF hoặc .png cho PNG).
dpi	Độ phân giải hình tính bằng số chấm trên mỗi inch; mặc định là 100.
facecolor, edgecolor	Màu nền của hình bên ngoài ô phụ; 'w' (màu trắng), theo mặc định.
format	Định dạng file rõ ràng cần sử dụng ('png', 'pdf', 'svg', 'ps', 'eps',).
bbox_inches	Phần hình cần lưu; nếu là 'tight', sẽ cố gắng cắt bớt khoảng trống xung quanh hình.

1.10. Cấu hình matplotlib

- Phương thức *rc* trong *matplotlib* giúp tùy chỉnh cấu hình thông qua một tập hợp mở rộng các tham số chung chi phối kích thước hình, khoảng cách ô phụ, màu sắc, kích thước phông chữ, kiểu lưới, v.v.

Ví dụ: để đặt kích thước hình mặc định chung là 10×10 , bạn có thể nhập: plt.rc('figure', figsize=(10, 10))

- Đối số đầu tiên của *rc* là thành phần bạn muốn tùy chỉnh, chẳng hạn như *'figure', 'axes', 'xtick', 'ytick', 'grid', 'legend'* hoặc nhiều thành phần khác.
- Sau đó có thể làm theo một chuỗi các đối số từ khóa chỉ ra các tham số mới. Một cách dễ dàng để viết ra các tùy chọn trong chương trình là tạo ra 1 dictionary chứa các chỉ định mà chương trình muốn dùng:

```
font_options = {'family': 'monospace', 'weight': 'bold', 'size': 'small'}
plt.rc('font', **font_options)
```

- Để tùy chỉnh rộng rãi hơn và xem danh sách tất cả các tùy chọn, *matplotlib* đi kèm với tập tin cấu hình *matplotlibrc* trong thư mục *matplotlib/mpl-data*. Nếu tập tin này đã được tùy chỉnh và đặt nó vào thư mục chính có tiêu đề *.matplotlibrc*, nó sẽ được tải mỗi khi sử dụng *matplotlib*.

2. VĒ ĐÒ THỊ VỚI pandas & seaborn

- *matplotlib* có thể là một công cụ cấp độ khá thấp gồm tập hợp một biểu đồ từ các thành phần cơ bản của nó: hiển thị dữ liệu (tức là loại biểu đồ: *line, bar, box, scatter, contour*, v.v.), chú thích, tiêu đề, nhãn đánh dấu và các chú thích khác.
- Trong *pandas*, có thể có nhiều cột dữ liệu, cùng với nhãn của hàng (*row labels*) và nhãn của cột (*column labels*). Bản thân *pandas* có các phương thức tích hợp giúp đơn giản hóa việc tạo trực quan hóa từ các đối tượng *DataFrame* và *Series*. Một thư viện khác là *seaborn*, một thư viện đồ họa thống kê được tạo bởi Michael Waskom. *Seaborn* đơn giản hóa việc tạo ra nhiều kiểu hình ảnh phổ biến.
- <u>Gợi ý</u>: Import seaborn sẽ sửa đổi cách phối màu và kiểu biểu đồ matplotlib mặc định để cải thiện khả năng đọc và tính thẩm mỹ. Ngay cả khi không sử dụng API seaborn, ta vẫn có thể import seaborn như một cách đơn giản để cải thiện tính thẩm mỹ trực quan của các biểu đồ matplotlib.

2.1. Biểu đồ đường (Line plots)

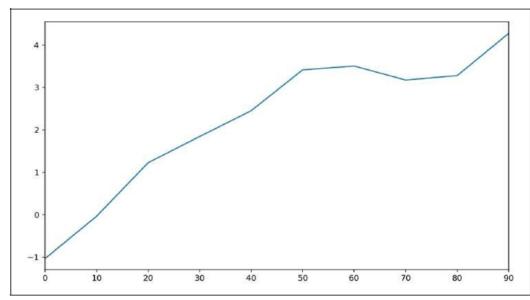
- *matplotlib* có thể là một công cụ cấp độ khá thấp gồm tập hợp một biểu đồ từ các thành phần cơ bản của nó: hiển thị dữ liệu (tức là loại biểu đồ: *line, bar, box, scatter, contour*, v.v.), chú thích, tiêu đề, nhãn đánh dấu và các chú thích khác.
- Mỗi *Series* và *DataFrame* đều có thuộc tính *plot* để tạo một số loại biểu đồ cơ bản. Theo mặc định, hàm *plot()* tạo các biểu đồ *line* (tức là *df.plot()* tương đương với *df.plot.line()*)
- Chỉ mục của đối tượng *Series* được chuyển tới *matplotlib* để vẽ sơ đồ trên trục *x*, mặc dù có thể vô hiệu hóa điều này bằng cách truyền *use_index=False*. Các dấu tích (*ticks*) và giới hạn (*limits*) trên trục *x* có thể được điều chỉnh bằng các tùy chọn *xticks* và *xlim*, và trục *y* tương ứng với *yticks* và *ylim*.

2. Vẽ đồ thị với pandas & seaborn

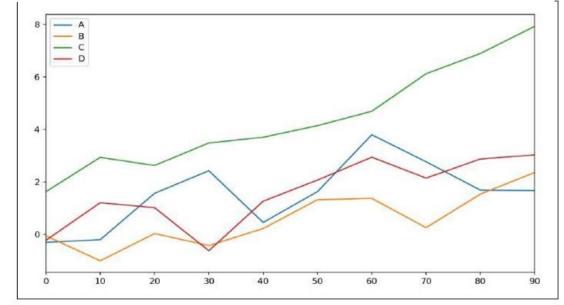
2.1. Biểu đồ đường (Line plots)

- Minh họa

```
In [49]: df = pd.DataFrame(np.random.randn(10, 4).cumsum(0),
.....: columns=['A', 'B', 'C', 'D'],
.....: index=np.arange(0, 100, 10))
In [50]: df.plot()
```


Biểu đồ đơn giản về Series

Biểu đồ DataFrame đơn giản

2.1. Biểu đồ đường (Line plots)

- Danh sách các đối số của phương thức Series.plot trong việc vẽ biểu đồ.

Argument	Description	
label	Nhãn cho chú thích của biểu đồ	
ax	đối tượng subplot matplotlib để vẽ biểu đồ; nếu bỏ qua, sẽ sử dụng subplot	
	matplotlib đang hoạt động	
style	Chuỗi kiểu, như 'ko', được chuyển tới matplotlib	
alpha	Độ mờ của biểu đồ (từ 0 đến 1)	
kind	Có thể là 'area', 'bar', 'barh', 'density', 'hist', 'kde',	
	'line', 'pie'	
logy	Sử dụng tỷ lệ logarit trên trục y	
use_index	Sử dụng đối tượng chỉ mục cho nhãn đánh dấu	
rot	Xoay (rotation) nhãn đánh dấu (từ 0 đến 360 độ)	
xticks	Các giá trị sử dụng cho dấu tích trục x	
yticks	Các giá trị sử dụng cho dấu tích trục y	
xlim	Giá trị giới hạn cho trục x (ví dụ: [0, 10])	
ylim	Giá trị giới hạn cho trục y	
grid	Hiển thị lưới (mặc định)	

2.1. Biểu đồ đường (Line plots)

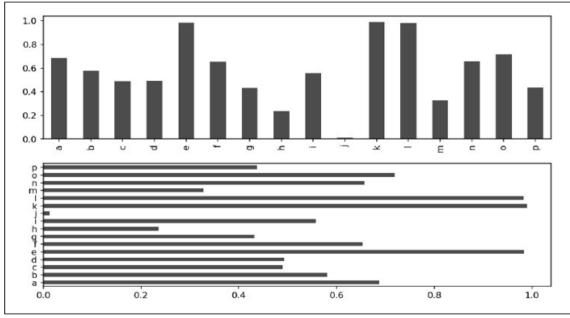
- Danh sách các đối số của phương thức DataFrame.plot trong việc vẽ biểu đồ.

Argument	Description
subplots	Plot each DataFrame column in a separate subplot
	Vẽ từng cột DataFrame trong một ô con riêng biệt
sharex	Nếu subplots=True, chia sẻ cùng trục x, liên kết các dấu tích và giới
	hạn
sharey	Nếu subplots=True, chia sẻ cùng trục y
figsize	Kích thước của hình dưới dạng tuple
title	Tiêu đề của biểu đồ dưới dạng chuỗi
legend	Thêm chú thích ô phụ (mặc định là True)
sort_columns	Vẽ các cột theo thứ tự bảng chữ cái. Theo mặc định sử dụng thứ tự cột
	hiện có

2.2. Biểu đồ thanh (Bar plots)

- *Plot.bar()* và *plot.barh()* lần lượt tạo ra các ô thanh dọc và ngang. Trong trường hợp này, chỉ mục *Series* hoặc *DataFrame* sẽ được sử dụng làm dấu tích *x (bar)* hoặc *y (barh)*. Các tùy chọn *color='k'* và *alpha=0.7* đặt màu của ô thành màu đen và sử dụng độ trong suốt một phần

cho phần tô:

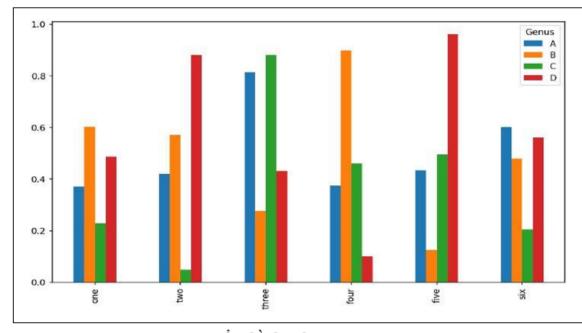
Biểu đồ thanh ngang và dọc

2. Vẽ đồ thị với pandas & seaborn

2.2. Biểu đồ thanh (Bar plots)

- Với *DataFrame*, các biểu đồ bar nhóm các giá trị trong mỗi hàng lại với nhau thành một nhóm theo các thanh, cạnh nhau, cho mỗi giá trị. Lưu ý rằng tên "*Genus*" trên các cột của *DataFrame* được sử dụng để đặt tiêu đề cho chú thích.

```
In [55]: df = pd.DataFrame(np.random.rand(6, 4),
....: index=['one', 'two', 'three', 'four', 'five', 'six'],
....: columns=pd.Index(['A', 'B', 'C', 'D'], name='Genus'))
In [56]: df
Out [56]:
     Genus
                     Α
                                                          D
             0.370670
                          0.602792
                                      0.229159
                                                  0.486744
     one
     two
             0.420082
                          0.571653
                                      0.049024
                                                  0.880592
             0.814568
                          0.277160
                                      0.880316
                                                  0.431326
    three
             0.374020
                          0.899420
                                      0.460304
                                                  0.100843
     four
     five
             0.433270
                         0.125107
                                      0.494675
                                                  0.961825
     six
             0.601648
                          0.478576
                                      0.205690
                                                  0.560547
In [57]: df.plot.bar()
```


Biểu đồ thanh DataFrame,

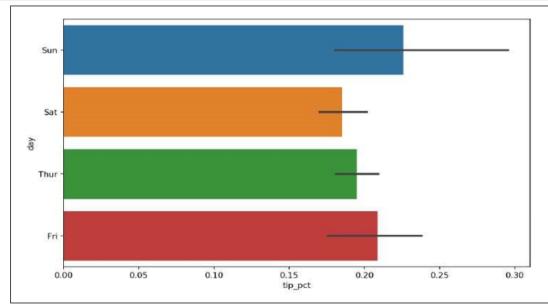
2.2. Biểu đồ thanh (Bar plots)

- Với dữ liệu yêu cầu tổng hợp hoặc tóm tắt trước khi lập biểu đồ, việc sử dụng gói *seaborn* có thể khiến mọi việc đơn giản. Ví dụ:

- Các hàm vẽ biểu đồ trong seaborn:

```
In [66]: import seaborn as sns
In [67]: tips['tip pct'] = tips['tip']/(tips['total bill'] - ips['tip'])
In [68]: tips.head()
Out [68]:
         total bill
                      tip
                               smoker
                                         day
                                                  time
                                                         size
                                                                   tip pct
              16.99
                      1.01
                                         Sun
                                                Dinner
                                                                  0.063204
                                   No
                      1.66
              10.34
                                                Dinner
                                                                  0.191244
                                         Sun
              21.01
                      3.50
                                                Dinner
                                         Sun
                                                                  0.199886
              23.68
                      3.31
                                                Dinner
                                                                  0.162494
                                   No
                                         Sun
              24.59
                       3.61
                                                Dinner
                                   No
                                         Sun
                                                                  0.172069
         sns.barplot(x='tip pct', y='day', data=tips, orient='h')
```

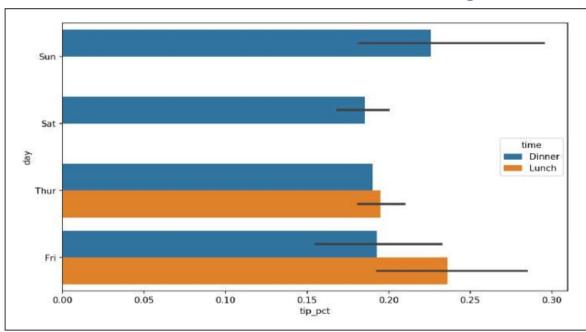
- Một đối số data, có thể là DataFrame của pandas.
- Các đối số khác đề cập đến tên cột. Vì có nhiều quan sát cho mỗi giá trị trong ngày nên các thanh là giá trị trung bình của *tip_pct*.
- Các đường màu đen vẽ trên các thanh biểu thị khoảng tin cậy 95% (điều này có thể được định cấu hình thông qua các đối số tùy chọn).

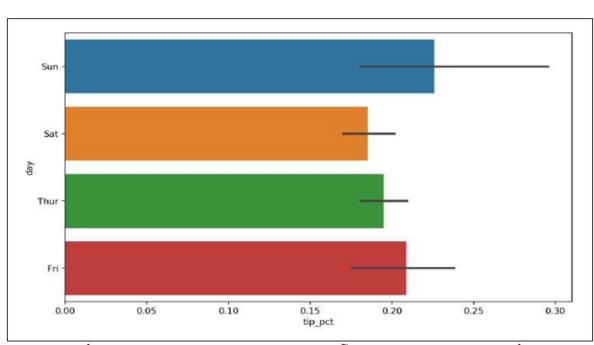
2. Vẽ đồ thị với pandas & seaborn

2.2. Biểu đồ thanh (Bar plots)

- seaborn.barplot có tùy chọn hue cho phép chia theo một giá trị phân loại bổ sung:

Tỷ lệ tiền boa theo ngày và giờ (có dùng tham số hue)

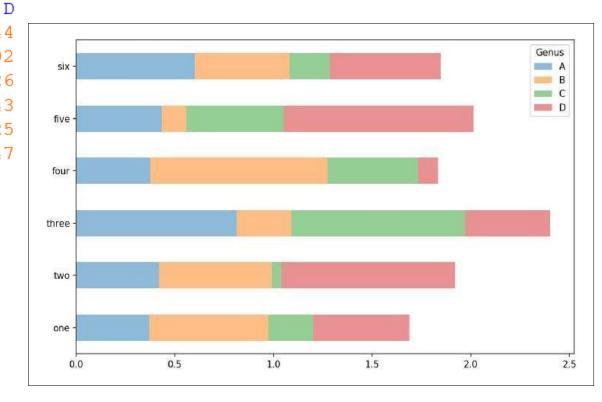

Tỷ lệ tiền boa theo ngày với các thanh lỗi (không dùng tham số **hue**)

2.3. Biểu đồ thanh xếp chồng (Stacked Bar plots)

- Cú pháp để vẽ đồ thị này tương tự như đối với Bar plots, chỉ khác là truyền thêm tham số stacked=True.

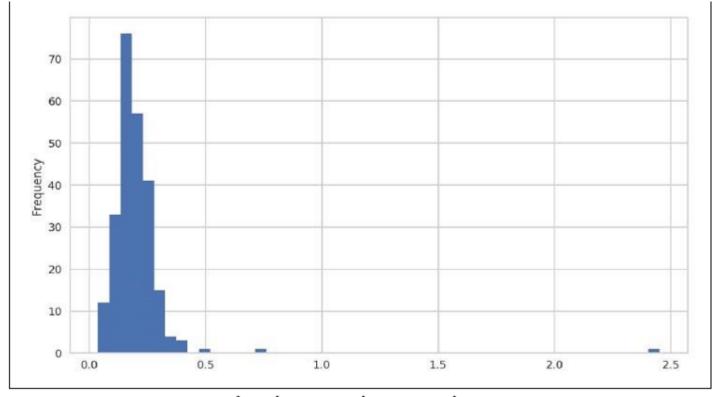
```
In [55]: df = pd.DataFrame(np.random.rand(6, 4),
....: index=['one', 'two', 'three', 'four', 'five', 'six'],
....: columns=pd.Index(['A', 'B', 'C', 'D'], name='Genus'))
In [56]: df
Out [56]:
    Genus
                                      0.229159
             0.370670
                         0.602792
                                                  0.486744
     one
             0.420082
                         0.571653
                                      0.049024
                                                  0.880592
    two
             0.814568
                         0.277160
                                      0.880316
                                                  0.431326
    three
    four
             0.374020
                         0.899420
                                      0.460304
                                                  0.100843
    five
             0.433270
                         0.125107
                                      0.494675
                                                  0.961825
     six
             0.601648
                         0.478576
                                      0.205690
                                                  0.560547
In [58]: df.plot.barh(stacked=True, alpha=0.5)
```


2.4. Histograms

- Histogram là một loại biểu đồ dạng thanh cung cấp sự hiển thị rời rạc về tần số giá trị. Các điểm dữ liệu được chia thành các ngăn rời rạc, cách đều nhau và số điểm dữ liệu trong mỗi ngăn được vẽ trên đồ thị. Sử dụng dữ liệu tiền boa trong các minh họa trước, có thể tạo biểu đồ tỷ lệ phần trăm tiền boa trên tổng hóa đơn bằng phương thức plot.hist trên Series:

In [72]: tips['tip pct'].plot.hist(bins=50)

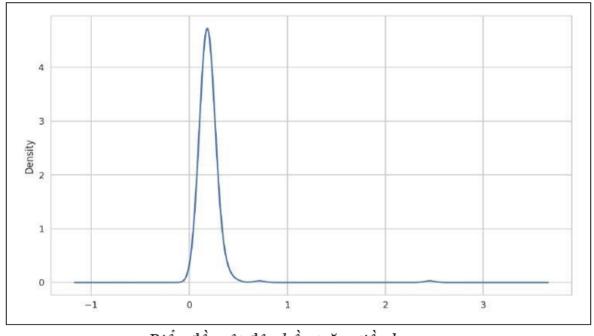

Biểu đồ tỷ lệ phần trăm tiền boa

2.5. Biểu đồ mật độ (Density Plots)

- Loại biểu đồ liên quan là biểu đồ mật độ (*density plot*), được hình thành bằng cách tính toán ước tính phân bố xác suất liên tục (*continuous probability distribution*) có thể đã tạo ra dữ liệu được quan sát. Quy trình thông thường là tính gần đúng phân bố này dưới dạng hỗn hợp các "hạt nhân" (*kernels*) - tức là các phân bố đơn giản hơn như phân bố chuẩn (*normal distribution*). Do đó, biểu đồ mật độ còn được gọi là biểu đồ ước tính mật độ hạt nhân (*kernel density estimate* - KDE). Việc sử dụng *plot.kde* tạo một biểu đồ mật độ bằng cách sử dụng ước tính hỗn hợp chuẩn thông thường

In [73]: tips['tip_pct'].plot.density()

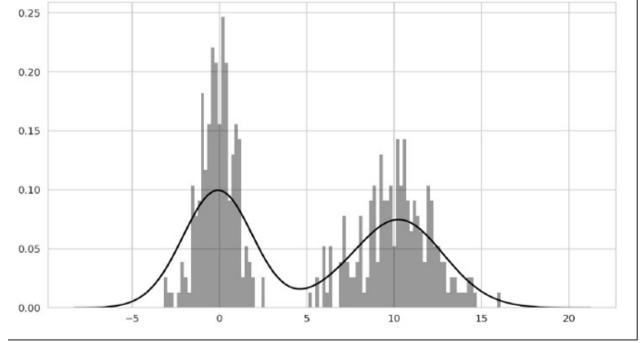

Biểu đồ mật độ phần trăm tiền boa

2.5. Biểu đồ mật độ (Density Plots)

- Seaborn làm cho 2 biểu đồ histograms và density trở nên dễ dàng hơn thông qua phương thức distplot, phương thức này có thể vẽ đồng thời cả biểu đồ histograms và biểu đồ ước tính mật độ liên tục (continuous density estimate). Ví dụ, xem xét một phân phối 2 phương thức (bimodal distribution) bao gồm các kết quả rút ra từ hai phân phối chuẩn hóa khác nhau:

```
In [74]: comp1 = np.random.normal(0, 1, size=200)
In [75]: comp2 = np.random.normal(10, 2, size=200)
In [76]: values = pd.Series(np.concatenate([comp1, comp2]))
In [77]: sns.distplot(values, bins=100, color='k')
```

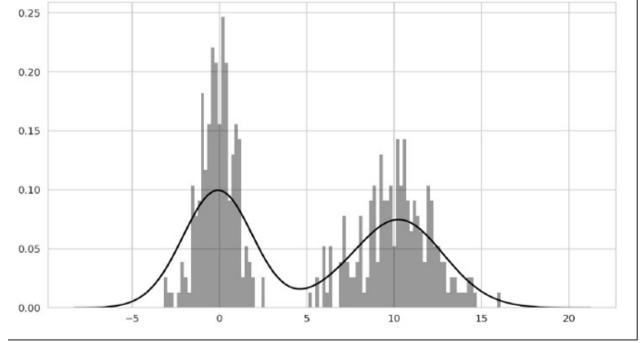

Histogram và density được vẽ đồng thời trên cùng 1 biểu đồ

2.5. Biểu đồ mật độ (Density Plots)

- Seaborn làm cho 2 biểu đồ histograms và density trở nên dễ dàng hơn thông qua phương thức distplot, phương thức này có thể vẽ đồng thời cả biểu đồ histograms và biểu đồ ước tính mật độ liên tục (continuous density estimate). Ví dụ, xem xét một phân phối 2 phương thức (bimodal distribution) bao gồm các kết quả rút ra từ hai phân phối chuẩn hóa khác nhau:

```
In [74]: comp1 = np.random.normal(0, 1, size=200)
In [75]: comp2 = np.random.normal(10, 2, size=200)
In [76]: values = pd.Series(np.concatenate([comp1, comp2]))
In [77]: sns.distplot(values, bins=100, color='k')
```

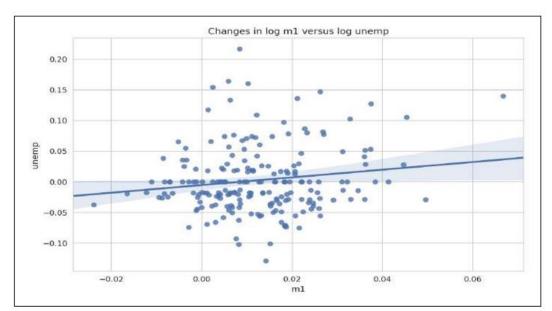

Histogram và density được vẽ đồng thời trên cùng 1 biểu đồ

2.6. Biểu đồ phân tán (hoặc biểu đồ điểm - Scatter or Point Plots)

- Biểu đồ điểm hoặc biểu đồ phân tán có thể là một cách hữu ích để kiểm tra mối quan hệ giữa hai *Series* dữ liệu một chiều. Ví dụ sau tải tập dữ liệu macrodata từ dự án mô hình thống kê, chọn một vài biến, sau đó tính toán sự khác biệt:

```
In [78]: macro = pd.read csv('examples/macrodata.csv')
In [79]: data = macro[['cpi', 'm1', 'tbilrate', 'unemp']]
In [80]: trans data = np.log(data).diff().dropna()
In [81]: trans data[-5:]
Out[81]:
                                   tbilrate
                cpi
                             m1
                                                   unemp
          -0.007904
                       0.045361
                                  -0.396881
                                                0.105361
    198
          -0.021979
                       0.066753
                                  -2.277267
                                                0.139762
    199
           0.002340
                       0.010286
                                   0.606136
                                                0.160343
    200
    201
           0.008419
                       0.037461
                                  -0.200671
                                                0.127339
    202
           0.008894
                       0.012202
                                  -0.405465
                                                0.042560
```

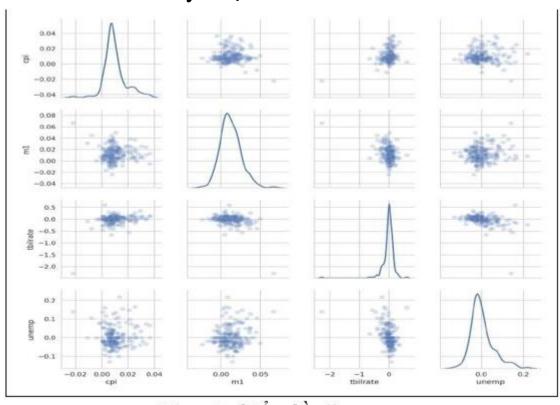

Biểu đồ hồi quy/phân tán của seaborn

```
In [82]: sns.regplot('m1', 'unemp', data=trans_data)
Out[82]: <matplotlib.axes._subplots.AxesSubplot at 0x7fb613720be0>
In [83]: plt.title('Changes in log %s versus log %s' %('m1', 'unemp'))
```

2.6. Biểu đồ phân tán (hoặc biểu đồ điểm - Scatter or Point Plots)

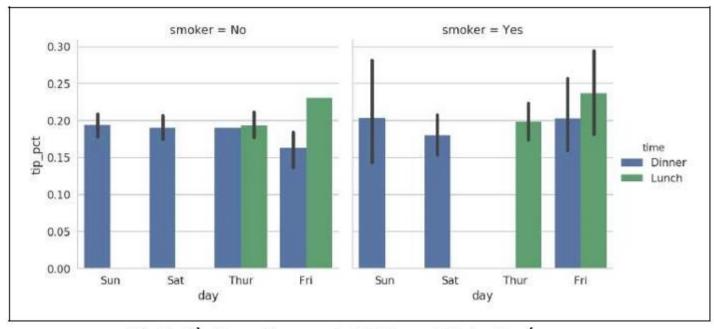
- Khi khám phá việc phân tích dữ liệu, sẽ rất hữu ích khi có thể xem xét tất cả các biểu đồ phân tán giữa một nhóm biến; đây được gọi là ma trận biểu đồ cặp (pairs plot hoặc scatter plot). Tạo một biểu đồ như vậy từ đầu là một công việc hơi tốn công, vì vậy seaborn có hàm pairplot hỗ trợ đặt biểu đồ hoặc ước tính mật độ của từng biến dọc theo đường chéo diagonal.
- Đối số *plot_kws*: cho phép chuyển các tùy chọn cấu hình tới các lệnh gọi vẽ đồ thị riêng lẻ trên các phần tử ngoài đường chéo. Hãy xem tài liệu về *seaborn.pairplot* để biết thêm các tùy chọn cấu hình chi tiết.

Ma trận biểu đồ cặp

2.7. Facet Grids và Categorical Data

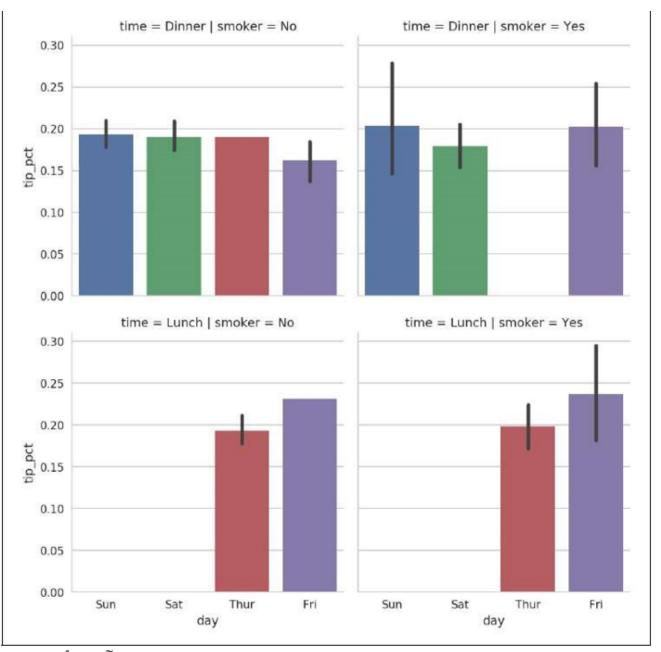
- Với các tập dữ liệu có các thứ nguyên nhóm bổ sung (nhân tố thứ 3): một cách để trực quan hóa dữ liệu với nhiều biến phân loại là sử dụng *facet grid*. *Seaborn* có một hàm *factorplot* tích hợp sẵn giúp đơn giản hóa việc tạo nhiều loại biểu đồ *facet grid*.

Tỷ lệ tiền boa theo ngày/giờ/người hút thuốc

2.7. Facet Grids và Categorical Data

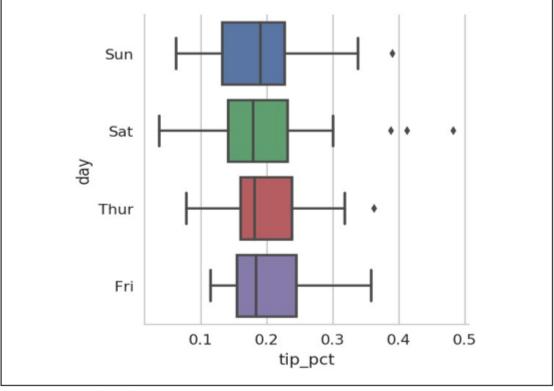
- Với các tập dữ liệu có các thứ nguyên nhóm bổ sung (nhân tố thứ 3): một cách để trực quan hóa dữ liệu với nhiều biến phân loại là sử dụng facet grid. Seaborn có một hàm factorplot tích hợp sẵn giúp đơn giản hóa việc tạo nhiều loại biểu đồ facet grid.

Biểu diễn tip_pct theo ngày; xét theo các khía cạnh time/smoker

2.7. Facet Grids và Categorical Data

- factorplot hỗ trợ các loại biểu đồ khác có thể hữu ích tùy thuộc vào nội dung mà ta đang cố gắng hiển thị. Ví dụ: biểu đồ hình hộp (boxplot - hiển thị trung vị, tứ phân vị và ngoại lệ) có thể là một loại trực quan hóa hiệu quả

Biểu đồ hộp (Box plot) của tip_pct theo ngày

